

SIKKERHETSDATABLAD

Ball Paint Markers - All colors

SDS i henhold til EUROPAPARLAMENTS- OG RÅDSFORORDNING (EF) nr. 1907/2006 om registrering, vurdering og godkjenning av samt begrensninger for kjemikalier (REACH), Annex II-EU

AVSNITT 1: IDENTIFIKASJON AV STOFFET/STOFFBLANDINGEN OG AV SELSKAPET/FORETAKET

Utgitt dato 03.10.2006

Revisjonsdato 03.02.2015

1.1. Produktidentifikator

Kjemikaliets navn Ball Paint Markers - All colors

Kjemisk navn Blanding

1.2. Identifiserte relevante bruksområder for stoffet eller stoffblandingen og bruk som det advares mot

Kjemikaliets bruksområde Merkepenn for harde overflater.

1.3. Opplysninger om leverandøren av sikkerhetsdatabladet

Importør

Firmanavn Tools AS
Besøksadresse Finnestadsvingen 29
Postadresse Postboks 540 Sentrum
Postnr. 4029
Poststed STAVANGER
Land Norway
Telefon +47 952 13 150
E-post helge.kleppa@tools.no
Kontaktperson Helge Kleppa

1.4. Nødtelefonnummer

Nødtelefon GIFTINFO Døgnåpen:22 59 13 00

AVSNITT 2: FAREIDENTIFIKASJON

2.1. Klassifisering av stoffet eller stoffblandingen

Klassifisering i henhold til F; R11
67/548/EEC eller 1999/45/EC R67
Klassifisering i henhold til CLP (EC) Flam. Liq. 3; H226
No 1272/2008 [CLP/GHS] STOT SE3; H336

2.2. Merkingselementer

Farepiktogrammer (CLP)

Sammensetning på merkeetiketten 1-metoksy-2-propanol:40 - 55 %, Etanol:5 - 10 %, Propan-2-ol:0,5 - 1,5 %, 2-metoksy-1-metyletylacetat:0,1 - 1,3 %

Signalord Fare

Faresetninger H226 Brannfarlig væske og damp.

	H336 Kan forårsake døsighet eller svimmelhet.
Sikkerhetssetninger	P210 Holdes vekk fra varme/gnister/åpen flamme/varme overflater. — Røyking forbudt. P233 Hold beholderen tett lukket. P280 Benytt vernehansker /verneklær/vernebriller/ansiktsskjerm. P243 Treff tiltak mot statisk elektrisitet. P403 + P235 Oppbevares på et godt ventilert sted. Oppbevares kjølig. P262 Må ikke komme i kontakt med øyne, huden eller klær.
VOC	Grenseverdi for maksimalt VOC-innhold: 50-60%

2.3 Andre farer

PBT / vPvB	Klassifiseres ikke som PBT / vPvB i henhold til någjeldende EU-kriterier.
Farebeskrivelse	Brannfarlig. Damp kan forårsake døsighet og svimmelhet.

AVSNITT 3: SAMMENSETNING/OPPLYSNINGER OM BESTANDDELER

3.2. Stoffblandinger

Komponentnavn	Identifikasjon	Klassifisering	Innhold
1-metoksy-2-propanol	CAS-nr.: 107-98-2 EC-nr.: 203-539-1 Indeksnr.: 603-064-00-3	R10, R67 Flam. Liq. 3; H226 STOT SE3; H336	40 - 55 %
Etanol	CAS-nr.: 64-17-5 EC-nr.: 200-578-6 Indeksnr.: 603-002-00-5	F; R11 Flam. Liq. 2; H225	5 - 10 %
Propan-2-ol	CAS-nr.: 67-63-0 EC-nr.: 200-661-7 Indeksnr.: 603-117-00-0	Xi, F; R11, R36, R67 Flam. Liq. 2; H225 Eye Irrit. 2; H319 STOT SE3; H336	0,5 - 1,5 %
2-metoksy-1-metyletylacetat	CAS-nr.: 108-65-6 EC-nr.: 203-603-9 Indeksnr.: 607-195-00-7	R10 Flam. Liq. 3; H226	0,1 - 1,3 %
Komponentkommentarer	Inneholder flere ingredienser som ikke er merkepliktige Inneholder ikke Azo-fargestoff Hele teksten for alle R-setninger og faresetninger er vist i pkt. 16.		

AVSNITT 4: FØRSTEHJELPSTILTAK

4.1. Beskrivelse av førstehjelpstiltak

Generelt	Flytt den skadde fra eksponeringskilden.
Innånding	Hvis større mengder er innåndet eller vedkommende føler ubehag: Sørg for ro, varme og frisk luft. Ved pustevansker gis oksygen. Kontakt lege!
Hudkontakt	Vask huden med såpe og vann. Ved irritasjoner som vedvarer eller eksemdannelse bør lege kontaktes.
Øyekontakt	VED KONTAKT MED ØYNENE: Skyll forsiktig med vann i flere minutter. Fjern eventuelle kontaktlinser dersom dette enkelt lar seg gjøre. Fortsett skyllingen. Søk legehjelp ved ubehag.
Svelging	Dersom vedkommende er ved bevissthet gis 1-2 glass vann eller melk samt aktivt kull for å fortynne stoffet. Kontakt lege.

4.2. De viktigste symptomene og virkningene, både akutte og forsinkede

Generelle symptomer og virkninger	Direktekontakt kan forårsake irritasjon i øynene. innånding av damp kan forårsake døsighet og svimmelhet.
-----------------------------------	---

4.3. Angivelse av om umiddelbar legehjelp og spesialbehandling er nødvendig

Annen informasjon	Ingen opplysninger.
-------------------	---------------------

AVSNITT 5: BRANNSLOKKINGSTILTAK

5.1. Slukningsmidler

Passende brannslukningsmidler	Karbondioksid, tørt kjemikalie, skum, vanntåke.
Uegnete brannslukningsmidler	Rettet vannstråle, kan forårsake sprut av brennende materiale.

5.2. Særlige farer knyttet til stoffet eller stoffblandingen

Brann- og eksplosjonsfarer	Produktet er meget brannfarlig. ved brann dannes giftige spalteprodukter av COX
----------------------------	---

5.3. Råd til brannmannskaper

Personlig verneutstyr	Brannslukkere må benytte røykdykkerutstyr.
Brannslukningsmetoder	Fjern brann- eller varmeutsatte beholdere dersom det er uten risiko for personellet. Beskytt brann- eller varmeutsatte beholdere, avkjøl med vann. Bruk friskluftsmaske ved brann.

AVSNITT 6: TILTAK VED UTILSIKTET UTSLIPP

6.1. Personlige forsiktighetsregler, personlig verneutstyr og nødrutiner

Sikkerhetstiltak for å beskytte personell	Sørg for god ventilasjon. Røyking forbudt. Fjern tennkilder og unngå statisk elektrisitet. Unngå sprut. Unngå hudkontakt. Unngå innånding av gasser/damper. Bruk personlig verneutstyr, se kap. 8. Unngå sprut og søl
---	---

6.2. Forsiktighetsregler med hensyn til miljø

Sikkerhetstiltak for å beskytte ytre miljø	Ikke forurens vannkilde eller kloakk.
--	---------------------------------------

6.3. Metoder og materialer for oppsamling og rensing

Metoder for opprydding og rengjøring	Blandes med inaktivt absorpsjonsmateriale f.eks. Vermikulit. Oppsamles i tette beholdere. Oppsamlet avfall behandles som spesialavfall, se kap.13. Spyl rent med store mengder vann.
--------------------------------------	--

6.4. Henvisning til andre avsnitt

Andre anvisninger	Eliminer alle muligheter for antennelse, røyking forbudt. Hold uvedkommende vekk. Mindre mengder spill kan f.eks tørkes opp ved hjelp av klut. Bruk hansker hvis det er fare for søl på hendene. Området vaskes til slutt med vann/såpe eller bruk andre midler som fjerner stoffet.
Tilleggsinformasjon	Angående brann, seksjon 5 Angående avhending, seksjon 13

AVSNITT 7: HÅNTERING OG LAGRING

7.1. Forsiktighetsregler for sikker håndtering

Håndtering	Eliminer alle muligheter for antennelse. Sørg for tilstrekkelig ventilasjon. Unngå hudkontakt. Bruk personlig verneutstyr, beskrevet i kap.8. Ta forholdsregler mot statisk elektrisitet. Røyking forbudt.
------------	--

7.2. Vilkår for sikker lagring, herunder eventuelle uforenligheter

Oppbevaring	Lagres i kjølig godt ventilert rom beskyttet mot direkte sollys, varme, flammer og lett antennelige materialer. Lagres i samsvar med Lov om brannfarlige varer. Oppbevares i tette, merkede beholdere. Lagres ikke sammen med sterke oksydasjonsmidler. Oppbevares utilgjengelig for barn.
Spesielle egenskaper og farer	Meget brannfarlig.

Betingelser for sikker oppbevaring

Lagringstemperatur	Verdi: < 50 °C
--------------------	----------------

7.3. Særlig(e) sluttanvendelse(r)

Spesielle bruksområder	Identifiserte bruksområder for dette produktet er beskrevet i punkt 1.2.
------------------------	--

AVSNITT 8: EKSPONERINGSKONTROLL/PERSONBESKYTTELSE

8.1. Kontrollparametere

Tiltaks- og grenseverdier

Komponentnavn	Identifikasjon	Verdi	Norm år
1-metoksy-2-propanol	CAS-nr.: 107-98-2 EC-nr.: 203-539-1 Indeksnr.: 603-064-00-3	8 t.: 50 ppm 8 t.: 180 mg/m ³	2011
Etanol	CAS-nr.: 64-17-5 EC-nr.: 200-578-6 Indeksnr.: 603-002-00-5	8 t.: 500 ppm 8 t.: 950 mg/m ³	2011
Propan-2-ol	CAS-nr.: 67-63-0 EC-nr.: 200-661-7 Indeksnr.: 603-117-00-0	8 t.: 100 ppm 8 t.: 245 mg/m ³	2011
2-metoksy-1-metyletylacetat	CAS-nr.: 108-65-6 EC-nr.: 203-603-9 Indeksnr.: 607-195-00-7	8 t.: 50 ppm 8 t.: 270 mg/m ³	2011

Komponent	1-metoksy-2-propanol
Bokstavkoder	H
Komponent	2-metoksy-1-metyletylacetat
Bokstavkoder	H
Annen informasjon om grenseverdier	Målbare luftbårne konsentrasjoner av stoffene er ikke forventet når merkepenner brukes til sitt formål.

8.2. Eksponeringskontroll

Begrensning av eksponering på arbeidsplassen	Sørg for god hygiene. Sørg for god ventilasjon. Unngå innånding av gasser /sprøytetåke. Unngå sprut og søl. Øyespyler skal være tilgjengelig på arbeidsplassen.
--	---

Varselsskilt

Åndedrettsvern

Åndedrettsvern	Ikke nødvendig for normal bruk. Generell ventilasjon er normalt tilstrekkelig. Bruk halvmaske med filter A ved bruk av svært store mengder, og ved dårlig ventilasjon.
----------------	--

Håndvern

Håndvern	Ikke nødvendig for normal bruk. Ved utilsiktet frigjøring av store mengder maling eller hvis flasken lekker, bruk gummihandsker.
----------	--

Øye- / ansiktsvern

Øyevern	Ikke nødvendig for normal bruk. Ved utilsiktet frigjøring av store mengder maling, brukes vernebriller.
---------	---

Hudvern

Annet hudvern enn håndvern	Ingen spesielle angitt ved normal bruk.
----------------------------	---

Annen informasjon

Annen informasjon	Sørg for god hygiene. Det må ikke spises, drikkes eller røykes under bruk.
-------------------	--

AVSNITT 9: FYSISKE OG KJEMISKE EGENSKAPER

9.1. Opplysninger om grunnleggende fysiske og kjemiske egenskaper

Tilstandsform	Merkepenner som inneholder maling (væske)
Farge	Flere
Lukt	Maling
Kommentarer, pH (handelsvare)	Ikke kjent
Kommentarer, Smeltepunkt / smeltepunktintervall	Ikke kjent

Kokepunkt / kokepunktintervall	Verdi: 50-170 °C
Kommentarer, Kokepunkt / kokepunktintervall	120°C for 1-metoksy-2-propanol.
Flammepunkt	Verdi: 31 °C
	Testmetode: Setaflash
Kommentarer, Flammepunkt	for 1-metoksy-2-propanol.
Fordampningshastighet	Verdi: < 1
Kommentarer, Eksplosjonsgrense	Ikke kjent
Damptrykk	Verdi: 40 mmHg
	Testmetode: v/60 °C
Kommentarer, Damptrykk	11,8 mm Hg for 1-metoksy-2-propanol.
Damptetthet	Verdi: > 1
Kommentarer, Damptetthet	Relativ damptetthet 3,12 for 1-metoksy-2-propanol.
Relativ tetthet	Verdi: 1,0-1,33 vann = 1
Løselighet i vann	Uløselig
Fordelingskoeffisient: n-oktanol/vann	Verdi: ~ 0,7
Selvantennelighet	Verdi: 287 °C
Kommentarer, Selvantennelighet	for 1-metoksy-2-propanol.
Kommentarer, Dekomponeringstemperatur	Ikke kjent
Kommentarer, Viskositet	Ikke kjent

9.2. Andre opplysninger

Andre fysiske og kjemiske egenskaper

Kommentarer	Ikke angitt.
-------------	--------------

AVSNITT 10: STABILITET OG REAKTIVITET

10.1. Reaktivitet

Reaktivitet	Det er ingen kjent reaktivitetsrisiko forbundet med dette produktet.
-------------	--

10.2. Kjemisk stabilitet

Stabilitet	Stabil under normale temperaturforhold og anbefalt bruk.
------------	--

10.3. Mulighet for farlige reaksjoner

Risiko for farlige reaksjoner	Meget brannfarlig
-------------------------------	-------------------

10.4. Forhold som skal unngås

Forhold som skal unngås	Unngå oppvarming til over 60°C. Unngå kontakt med sterke oksidasjonsmidler, flammer og gnist.
-------------------------	---

10.5. Uforenlige materialer

Materialer som skal unngås	Oksidasjonsmidler.
----------------------------	--------------------

10.6. Farlige nedbrytingsprodukter

Farlige spaltningsprodukter	Ved sterk oppvarming kan det dannes produkter av ufullstendig forbrenning, karbondioksid, karbonmonoksid (giftig, meget brannfarlig).
-----------------------------	---

AVSNITT 11: TOKSIKOLOGISKE OPPLYSNINGER

11.1. Opplysninger om toksikologiske virkninger

Toksikologisk informasjon

Andre toksikologiske data	Toksikologiske studier er ennå ikke tilgjengelige på produktet.
---------------------------	---

Toksikologiske data fra komponenter

Komponent	1-metoksy-2-propanol
LD50 oral	Verdi: 6600 mg/kg Forsøksdyreart: Rotte
LD50 dermal	Verdi: 13 g/kg

	Forsøksdyreart: Kanin
Hudkontakt	Kan forårsake hudirritasjon.
Øyekontakt	Kan forårsake øyeirritasjon.
Komponent	2-metoksy-1-metyletylacetat
LD50 oral	Verdi: 8532 mg/kg
	Forsøksdyreart: Rotte
LD50 dermal	Verdi: > 5 g/kg
	Forsøksdyreart: Kanin

Øvrige helsefareopplysninger

Generelt Det er få eller ingen helsefarer forbundet ved vanlig bruk av produktet.

Potensielle akutte effekter

Innånding	Pga. emballasjestørrelse vil det være liten innåndingsfare, selv om løsemidlene er flyktige. Dampene kan virke irriterende på slimhinner i svelg og luftveier og kan i høye konsentrasjoner gi påvirkninger på sentralnervesystemet. Bruk av større mengder/langvarig bruk, kan gi svimmelhet, hodepine, ubehag.
Hudkontakt	Produktet kan gi svak irritasjon.
Øyekontakt	Produktet kan virke noe irriterende på øynene.
Svelging	Ikke en forventet eksponeringsrute under normal bruk av produktet. Kan virke noe irriterende på slimhinner i svelget. Kan gi diare og magesmerter.

Forsinket / Repeterende

Hudkontakt	Gjentatt hudkontakt kan forverre en eksisterende eksem.
Allergi	Allergifremkallende egenskaper er ikke kjent.
Kroniske effekter	Langvarig, ofte og gjentatt innånding av løsemiddeldamper kan gi varige løsemiddelskader på sentralnervesystemet og indre organer som lever og nyrer.

Kreftfremkallende, mutagene og reproduksjonstoksiske

Kreft	Kreftfremkallende egenskaper er ikke kjent.
Arvestoffskader	Arvestoffskadelige (mutagene) effekter er ikke kjent.
Reproduksjonsskader	Reproduksjonsskadelige effekter er ikke kjent.

AVSNITT 12: ØKOLOGISKE OPPLYSNINGER

12.1. Giftighet

Økotoksitet Ingen testresultat tilgjengelig.

Toksikologiske data fra komponenter

12.2. Persistens og nedbrytbarhet

Persistens og nedbrytbarhet Løsningsmidlene forventes å være potensielt biologisk nedbrytbare.

12.3. Bioakkumuleringsevne

Bioakkumulasjonspotensial Ingen bioakkumulering er indikert.

12.4. Mobilitet i jord

Mobilitet Produktet er løselig i vann.

12.5. Resultater av PBT og vPvB vurdering

PBT vurderingsresultat Klassifiseres ikke som PBT / vPvB i henhold til någjeldende EU-kriterier.

12.6. Andre skadevirkninger

Andre skadevirkninger / annen informasjon Økotoksikologiske data er ikke oppgitt for produktet. Produktet antas ikke å være forurensende i vann, jord eller luft

AVSNITT 13: DISPONERING

13.1. Avfallsbehandlingsmetoder

Egnede metoder til fjerning av Restkjemikalier bør ikke tilføres avløpsnett. Produktet er farlig avfall.

kjemikaliet	Innleveres til godkjent mottakssted / firma.
Avfallskode EAL	EAL: 08 01 11* maling- og lakkavfall som inneholder organiske løsemidler eller andre farlige stoffer

AVSNITT 14: TRANSPORTOPPLYSNINGER

14.1. FN-nummer

ADR	1993
RID	1993
IMDG	1993
ICAO/IATA	1993

14.2. FN-forsendelsesnavn

ADR	BRANNFARLIG VÆSKE, N.O.S.
RID	BRANNFARLIG VÆSKE, N.O.S.
IMDG	FLAMMABLE LIQUID, N.O.S.
ICAO/IATA	FLAMMABLE LIQUID, N.O.S.

14.3. Transportfareklasse(r)

ADR	3
RID	3
IMDG	3
ICAO/IATA	3

14.4. Emballasjegruppe

ADR	III
RID	III
IMDG	III
ICAO/IATA	III

14.5. Miljøfarer

14.6. Særlige forsiktighetsregler ved bruk

RID Andre relevante opplysninger	FAREN: 30
EmS	F-E, S-E
ICAO/IATA Andre relevante opplysninger	ETIKETT: Flammable

14.7. Bulktransport i henhold til vedlegg II i MARPOL 73/78 og IBC-regelverket

Andre relevante opplysninger

Andre relevante opplysninger	Emballasje: 55 g (flasker)
------------------------------	----------------------------

AVSNITT 15: OPPLYSNINGER OM BESTEMMELSER

15.1. Særlige bestemmelser/særskilt lovgivning om sikkerhet, helse og miljø for stoffet eller stoffblandingen

Andre krav til merking	Ifølge produsenten oppfyller merkepennen definisjonen av en "produkt", og derfor ikke klassifisert som farlig i henhold til CLP-forordning (EF) nr 1272/2008.
Annen merkeinformasjon	Emballasje <1 L.
Referanser (Lover/Forskrifter)	Europaparlaments- og rådsforordning (EF) nr. 1907/2006 (REACH). FOR-2008-05-30-516: REACH-forskriften (Sist endret: FOR-2014-11-04-1395) FOR-2012-06-16-622: Forskrift om klassifisering mv. av stoffer (CLP) (Sist endret: FOR-2014-09-01-1126) FOR-2002-07-16-1139: Forskrift om merking mv av farlige kjemikalier (Sist endret: FOR-2013-12-19-1757) FOR 2004-06-01 nr 930: Avfallsforskriften (Sist endret: FOR-2014-10-22-

1338).
 FOR-2011-12-06-1358: Forskrift om tiltaks- og grenseverdier (Sist endret: FOR-2013-12-30-1718).
 Transport av farlig gods: ADR, RID, IATA, IMDG.

15.2. Vurdering av kjemikaliesikkerhet

Vurdering av kjemikaliesikkerhet er gjennomført	Nei
CSR kreves	Nei

AVSNITT 16: ANDRE OPPLYSNINGER

Leverandørens anmerkninger	Opplysningene i dette sikkerhetsdatabladet er basert på opplysninger som var i vår besittelse på det tidspunkt sikkerhetsdatabladet ble utarbeidet, og er gitt under forutsetning av at produktet anvendes under de forhold som er angitt, og i samsvar med den anvendelsesmåte som er spesifisert på emballasjen eller i relevant teknisk litteratur. Ethver annen bruk av produktet, eventuelt i kombinasjon med andre produkter eller prosesser, skjer på brukerens eget ansvar.
Klassifisering i henhold til CLP (EC) No 1272/2008 [CLP/GHS]	Flam. Liq. 3; H226; STOT SE3; H336;
Liste over relevante R-setninger (i avsnitt 2 og 3).	R11 Meget brannfarlig. R67 Damp kan forårsake døsighet og svimmelhet R36 Irriterer øynene. R10 Brannfarlig.
Liste over relevante H-setninger (i avsnitt 2 og 3).	H225 Meget brannfarlig væske og damp. H319 Gir alvorlig øyeirritasjon. H226 Brannfarlig væske og damp. H336 Kan forårsake døsighet eller svimmelhet.
Brukte forkortelser og akronymer	ADR = Forskrift 1. april 2009 om landtransport av farlig gods CLP = Klassifisering, merking og innpakning CSA = Vurdering av kjemikaliesikkerhet EAL= Den Europeiske avfallslisten ECHA = Europeiska kemikaliemyndigheten IATA = International Air Transport Association IMDG = International Maritime Dangerous Goods LD50 = Median Dødelig dose PBT = Persistent, Bioakkumulerbar og Giftig RID = Forskrift 1. april 2009 om landtransport av farlig gods vPvB = Meget persistente og meget bioakkumulerende
Viktigste kilder ved utarbeidelsen av Sikkerhetsdatabladet (ikke norske)	HMS-datablad fra produsent 04-03-2013. ECHA Classification & Labelling Inventory.
Opplysninger som er nye, slettet eller revidert	Oppdatert i henhold til vedlegg II og CLP Endringer er gjort i pkt.: 2, 3, 4, 5, 6, 8, 10, 11,12, 13, 14, 15.
Versjon	4
Ansvarlig for Sikkerhetsdatablad	Tools AS
Utarbeidet av	Emcon Miljøkonsult AB